

Nederlanders in Nederlands-Indië

Een interview

Sommige Nederlanders trokken naar Nederlands-Indië om daar te leven en te werken. Ook de ouders van Betty Aries woonden hier.

Indonesië ligt in Zuid-Oost Azië. Vroeger heette het Indië. Vanaf ongeveer 1600 drijft Nederland handel met Indië. De Nederlanders krijgen er steeds meer te vertellen. Daarom wordt Indië in 1815 een kolonie van Nederland, een overzees gebied. En onze koning Willem I is dan ook de koning over het verre Indië. Het heet dan Nederlands-Indië. Vanaf die tijd gaan er steeds meer Nederlanders in Nederlands-Indië wonen en werken. Ook de ouders van Betty Aries.

"Mijn ouders hebben elkaar in 1926 in Amsterdam leren kennen en zijn toen naar Nederlands-Indië vertrokken. En daar zijn ze in 1927 getrouwd. Mijn vader was boekhouder. Eerst hebben ze op verschillende ondernemingen gewoond: suiker, rubber, thee. En zijn toen verhuisd naar Borneo. Dat is de periode die ik van mijn jeugd herinner. We woonden in een grote Nederlandse wijk. Dat was toen erg gescheiden, de Nederlanders en de Indonesiërs. Mijn moeder stond vrij hoog boven de Indonesische bediendes. Voor haar was er een enorme afstand tussen het personeel en de Europese bevolking".

De Nederlanders in Nederlands-Indië wonen vaak in grote, mooie huizen. Veel hebben ze niet met de Indonesiërs. Het zijn maar hun bediendes en arbeiders. Ze wonen samen in het zelfde land, maar ze wonen niet met elkaar, maar naast elkaar in twee aparte groepen.

In 1942 bereikt de Tweede Wereldoorlog ook Nederlands-Indië. Veel Nederlanders worden in kampen opgesloten, jappenkampen noemen ze die. Ook Betty zat met haar familie in zo'n kamp. Het leven daar was geen pretje. Er was veel te weinig eten voor iedereen.

De moeder van Betty schrijft in haar dagboek: "In het begin ging het nog met het eten, maar het werd hoe langer hoe minder. De laatste tijd was het een beetje tapiocapap van water, soms twee lepels ongekookte rijst, wat darmen en een sliertje groente. Ik kookte de rijst in zo goed mogelijk schoon gemaakte darmen, dan smaakte het nog een beetje. Eens in de paar dagen 5 cm brood van tapioco: keihard. Dat moest dus eerst weer geweekt worden. Geen wonder dat je gevaren trotseerde en dat je op donkere nachten op roof uit ging".

In 1945 eindigt de Tweede Wereldoorlog. De Japanners geven zich over en verlaten Indië. De vraag is: nemen de Nederlanders hun oude macht weer terug?